

Plan med budget 2026

Kollektivtrafiknämnden

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Uppgifter.....	4
Planeringsförutsättningar	5
Målområden, nyckeltal och uppdrag.....	6
Ledning, styrning och uppföljning av beslut och verksamhet.....	7
Långsiktiga nyckeltal	7
Kortsiktiga nyckeltal	7
Uppdrag	7
Finansiella mål	7
Goda kommunikationer inom samt till och från Jämtland Härjedalen.....	8
Politisk viljeinriktning	8
Långsiktiga nyckeltal	8
Uppdrag	8
Budgetram och investeringsplan	9
Budgetramar	9
Uppföljning, uppsiktsplikt och internkontroll.....	11
Uppföljning	11
Intern kontroll	11
Sammanträdesplanering kollektivtrafiknämnden 2026.....	12

Plan med budget 2025

Kollektivtrafiknämnden 2025-11-19

Dnr KTN/24/2025

Fastställd av kollektivtrafiknämnden 2025-11-19, § 49

Inledning

Kollektivtrafiken är en central del av samhällets infrastruktur och en nyckel för att hela Jämtland Härjedalen ska vara ett län där människor kan leva, arbeta och studera, oavsett var man bor. Den skapar frihet i vardagen, stärker arbetsmarknaden, ökar tillgängligheten till utbildning, kultur och fritid, och spelar en avgörande roll för social inkludering och regional utveckling. Kollektivtrafiken ett av våra viktigaste verktyg för att minska klimatpåverkan och nå våra gemensamma hållbarhetsmål.

De kommande åren präglas av ett fortsatt osäkert ekonomiskt och omvärldspolitiskt läge. Minskat statligt stöd, höga kostnadslägen och utmaningar i form av brist på förare, ställer krav på tydliga prioriteringar och ett långsiktigt ansvarstagande. Samtidigt innebär teknikutveckling, förändrade resmönster och möjligheten till ett växande län med stora etableringar ett ökat behov av en robust, modern och tillgänglig.

Under 2026 fortsätter vi det målmedvetna arbetet för att öka resandet och stärka ekonomin. Fokus ligger på att förbättra tillgänglighet, trygghet och kvalitet i både allmän och särskild kollektivtrafik. Genom implementeringen av beslutade trafikförändringar, fortsatt utveckling av trafiksystemen och ett aktivt arbete med intäktsförstärkande åtgärder lägger vi grunden för en hållbar ekonomi på lång sikt. Vi stärker även vår förmåga inom kris och beredskap i en tid då robusta transportsystem är avgörande för både trygghet och samhällsberedskap.

Genom samverkan med kommuner, näringsliv och invånare samt med ett tydligt fokus på hållbarhet, tillgänglighet och ekonomiskt ansvar tar vi steg framåt mot en kollektivtrafik som möter både dagens och morgondagens behov i hela länet.

Jenny Sellsve (S)

Ordförande Kollektivtrafiknämnden

Uppgifter

- De uppgifter som regionfullmäktige har gett kollektivtrafiknämnden finns beskrivna i nämndens reglemente (RS/452/2022).
- Kollektivtrafiknämnden ska fullgöra regionens uppgift som regional kollektivtrafikmyndighet enligt Lag (2010:1065) om kollektivtrafik
- Kollektivtrafiknämnden ska bevaka och tillvarata regionens intressen vid bolags- och föreningsstämmor i Norrtåg AB, Samtrafiken AB, AB Transitio och Svensk kollektivtrafik.
- Kollektivtrafiknämnden ska samverka med kommuner och olika aktörer i länet och i andra regioner inom sitt verksamhetsområde.
- Utöver detta ska nämnden arbeta med ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet inom ramen för sina uppgifter och mandat. Verksamheten ska genomsyras av jämlikhet, jämställdhet och vara fri från diskriminering.
- Nämnden ska i övrigt också fullgöra de uppdrag som fullmäktige har lämnat över till kollektivtrafiknämnden.

Planeringsförutsättningar

- Det ekonomiska och säkerhetspolitiska läget innebär att det är svårt att förutse hur den svenska och regionala ekonomin kommer att påverkas, liksom exempelvis energiförsörjningen.
- NATO-medlemskapet kan innebära nya krav på kollektivtrafiken i beredskapssyften. Det kan exempelvis handla om kommunikation via RAKEL eller ökat skydd vid buss- och tåganläggningar. Krav från NATO kan också innebära att infrastrukturen på sträckan Trondheim - Östersund - Sundsvall rustas upp.
- Det säkerhetspolitiska läget innebär även att kollektivtrafiken behöver vara en robust verksamhet som har en beredskap att bedriva trafik vid olika typer av kriser och yttre påverkan.
- Trafikverkets 1:7 medel för nationell tillgänglighet minskas 2025 vilket kan få konsekvenser för busstrafik inom Samverkande inland och Norrtåg. Storleken på dessa medel kommande år är osäker.
- Norrtåg utökar fordonsflottan med fem begagnade tåg under 2026. Samtidigt kommer en upphandling att startas för att byta ut äldre fordonstyper (X11 och X52) samt utöka fordonsflottan tills Norrbottenbanan öppnar för trafik i början av 30-talet.
- Bristen på förare inom både särskild och allmän kollektivtrafik är påtaglig och ökar i länet liksom i riket.
- Kraven på digital tillgänglighet (WCAG) för exempelvis hemsida och appar är högt ställda och måste efterlevas.
- Regionens Trafikförsörjningsprogram sträcker sig fram till och med 2026 och ett nytt program tas fram under 2026.
- Östersunds stad växer och bostadsområden och industrietableringar planeras på flera platser i och i närheten av staden. Östersundslänken byggs genom centrala Östersund.
- Avtalen för Regionbuss 2019 och SÄK för alla kommuner går ut 2029 och behöver handlas upp.

Målområden, nyckeltal och uppdrag

Region Jämtland Härjedalens kärnverksamhet samt stödverksamhet och ledningsprocesser utgör målområden. Regionfullmäktige beslutar i Regionplan och budget om övergripande mål med tillhörande politisk viljeinriktning för varje målområde. I regionplanen finns också långsiktiga nyckeltal att följa över tid, uppdrag för kommande år till styrelsen och nämnderna samt planperiodens finansiella mål. För att uppnå god kvalitet och god ekonomisk hushållning inkluderas ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet i respektive målområde, vilket inkluderar horisontella sakområden som exempelvis arbetsmiljö och digitalisering.

Övergripande mål i Regionplan och budget 2026–2028:

- Ledning, styrning och uppföljning av beslut och verksamhet (Målområde för ledningsprocesser)
- God och nära vård i hela Jämtland Härjedalen (Målområde för hälso- och sjukvård)
- God och tillgänglig tandvård i hela Jämtland Härjedalen (Målområde för tandvård)
- Utvecklingskraft i hela Jämtland Härjedalen (Målområde för Regionalt utvecklingsansvar)
- Tillgängligt kulturutbud i hela Jämtland Härjedalen (Målområde för kultur)
- Goda kommunikationer inom samt till och från Jämtland Härjedalen (Målområde för kollektivtrafik)
- Folkhögskolor med hög kvalitet (Målområde för folkhögskolor)
- Ändamålsenlig kompetens för effektivt stöd till verksamhet och utveckling (Målområde för stödverksamhet)

Kollektivtrafiknämndens plan visar vad nämnden ska arbeta med under året för att bidra till att de övergripande målen kan verkställas och att tilldelad ekonomisk ram hålls. För att förtydliga de övergripande prioriteringarna återges de politiska viljeinriktningarna från regionplanen. Utöver de uppdrag och nyckeltal som kommer från regionplanen har nämnden också lagt till egna nyckeltal och uppdrag. Nämndens plan utgör underlag för verksamheten att prioritera och genomföra aktiviteter under året.

Kollektivtrafiknämnden ska utifrån denna plan och budget utarbeta en internkontrollplan med åtgärder utifrån en riskanalys.

Uppföljningen av nämndens plan är en del av den organisationsövergripande uppföljningen och ska återrapporteras till kollektivtrafiknämnden och regionfullmäktige.

Ledning, styrning och uppföljning av beslut och verksamhet

Långsiktiga nyckeltal

Långsiktiga nyckeltal	Beslutad av
Hälsofrämjandeindex	2. Kollektivtrafiknämnden

Kortsiktiga nyckeltal

Uppdrag

Uppdrag	Beslutad av
Minska miljö- och klimatpåverkan.	1. Regionfullmäktige
Regionstyrelsen och samtliga nämnder ska prioritera och genomföra effektiva verksamhetsförändringar, inklusive en effektiv och ändamålsenlig administration, för att hålla budget. En plan för hur det ska ske ska komplettera nuvarande åtgärdsplaner på lång sikt för att nå en budget i balans och återredovisas till Regionfullmäktige i november	1. Regionfullmäktige

Finansiella mål

Finansiella mål	Beslutad av	Målvärde
Bruttokostnadsutveckling	1. Regionfullmäktige	5,1 %

Goda kommunikationer inom samt till och från Jämtland Härjedalen

Politisk viljeinriktning

Kollektivtrafikens tillgänglighet är grundläggande för många människors sociala inkludering och tillgång till deltagande i samhället och bidrar därmed till förbättrad folkhälsa. Kollektivtrafik i form av bussar och tåg inom länet och över länsgränser är ett verktyg för att möjliggöra arbetspendling, studier och fritidsaktiviteter, men även att fler kommer till länet och besöker oss. Kollektivtrafik spelar en viktig roll i att bidra till att uppfylla länets miljö- och klimatmål. Tillsammans med kommunernas samhällsplanering och andra intressenter skapas förutsättningar för att utveckla kollektivtrafiken utifrån de olika behov samt utmaningar som finns i olika delar av länet. Människors beteenden förändras i takt med den snabba teknikutvecklingen. Det ställer krav på kollektivtrafiken att finna anpassningar som passar både dagens och framtidens resenärer. Det gäller att hitta rätt balans mellan ett utökat utbud och därmed kostnaderna och samtidigt ett ökat antal resor samt intäkter. Marknadsföring, omvärldsbevakning och framtagandet av prognoser är viktigt i detta arbete. Samtidigt är det svårt att förutse vilka effekter det säkerhetspolitiska världsläget får på exempelvis drivmedelskostnader och inflation vilka kan få stor påverkan på kollektivtrafikens ekonomi.

Långsiktiga nyckeltal

Långsiktiga nyckeltal	Beslutad av
Andel av busstrafiken (fordonskm) som drivs med förnybart drivmedel	1. Regionfullmäktige
Antal resor med regionbuss och tåg	1. Regionfullmäktige
Antal resor med stadstrafiken i Östersund	1. Regionfullmäktige
Självfinansieringsgrad	1. Regionfullmäktige
Kollektivtrafikens marknadsandel totalt i länet	2. Kollektivtrafiknämnden
Nöjdhet med senaste resa	2. Kollektivtrafiknämnden
Nöjdhet med senaste färdtjänstresa	2. Kollektivtrafiknämnden

Uppdrag

Uppdrag	Beslutad av
Arbeta för att öka kollektivtrafikens intäkter.	1. Regionfullmäktige
Genomföra insatser för att förbättra upplevelsen av trygghet och tillgänglighet.	2. Kollektivtrafiknämnden
Utveckla beredskap och förmåga att upprätthålla verksamheten vid olika typer av kriser och yttre påverkan.	2. Kollektivtrafiknämnden

Budgetram och investeringsplan

Budgetramar

Långsiktig plan för ekonomi i balans

Kollektivtrafik behöver finnas där människor bor, går i skola och vid exempelvis företagsetableringar. Att minska kostnader genom att minska utbud får konsekvenser på kollektivtrafikens tillgänglighet och attraktivitet vilket med stor sannolikhet även bidrar till minskat resande och därmed intäkter på återstående utbud.

Nämnden har fått medel för trafikplan 2024 enligt tidigare beslut samt kompensation för lägre statliga bidrag för Norrtåg. Kollektivtrafiknämnden har inte fått uppräknings av budgetram kommande år och fortsätter att arbeta enligt tidigare års åtgärdsplaner med att framför allt öka intäkter.

Åtgärdsplan

Planerad åtgärd (typ/benämning)	Kort beskrivning av åtgärd	Konsekvensbeskrivning	Ekonomisk effekt (mkr)		
			2026	2027	2028
Nya zoner, biljettpreiser samt nytt linjenät Östersund	Beslut som implementeras under 2024 och 2025	Med ett förbättrat linjenät i Östersund, att det är enklare att förstå vad biljetter kostar samt att det blivit billigare att resa längre sträckor förväntas öka resandet och därmed även biljettintäkterna.	+2,0	+2,5	+2,5
Ny trafik i Åre	Beslut som implementeras sommaren 2024	Den nya trafiken som exempelvis innehåller samarbete med Skistar förväntas öka resandet och därmed ge ökade biljettintäkter kommande år.	+0,3	+0,4	+0,4
Nytt trafikavtal Ragunda/linje 40	Beslut som implementeras vintern 2024	Det nya avtalet är billigare än det tidigare och förväntas därför minska kostnaderna kommande år.	+4,0	+4,0	+4,0
Reklamplatser på bussar	Principer om reklam på stadstrafikens bussar är beslutade.	Reklam på stadstrafikens bussar är möjlig efter överenskommelse mellan beställare och utförare.	+0,5	+0,5	+0,5
Genomföra biljettkontroller	Två biljettkontrollanter anställdes hösten 2025	Uppskattad ekonomisk effekt avser intäkter utöver lönekostnad.	+1,0	+1,0	+1,0
Upphandling av nytt systemstöd för trafikupphandlingar	Med rätt systemstöd kan trafikupphandlingar bli mer kostnadseffektiva då tjänsteplaneringen är kostnadsdrivande.	Kravspecifikationer tas hösten 2025 fram tillsammans med övriga norrlän. Upphandling ska därefter genomföras. Nuvarande avtal gäller till 2027-06-30.			+2,0
Se över möjlighet att omförhandla avtal	Se över om det går att göra om trafikavtal Regionbuss 2019 till ett standardavtal istället för funktionsavtal med syftet att öka intäkter	För att se över detta krävs juridisk kompetens vilket innebär en kostnad. En översyn riskerar även att resultera i att avtalet ej går att göra om.		+2,0	+2,0

Budgetram i netto, förändring 2026-2028, samt plan för 2026-2027

(Mkr)	Budgetram 2025	Budgetram 2026	Plan 2027	Plan 2028
Varav tjänstemannabudget	-318,8	-329,8	-329,8	-329,8
Varav förtroendemannabudget	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Total nettobudgetram enligt Regionplan och budget	-320,1	-331,1	-331,1	-331,1

Förändringar budgetramar

Följande förändringar har gjorts i Regionplan och budget i Kollektivtrafiknämndens budgetram:

- Ingen LPIK-uppräkning av budgetram år 2026–2028.
- Ökad intäktsbudget med 10 mkr och ökad bruttokostnadsbudget med 10 mkr, påverkar inte nettobudgetram.
- Trafikplan T24 2024, 6,5 mkr 2024 därefter 5 mkr från 2025 och framåt (RUN/36/2022 samt RS/754/2022, hanterad i Regionfullmäktige 2023-02-14 §9)
- Kompensation 6 mkr för Norrtåg för lägre bidrag från staten, men avtal löper fortsatt.

Budgetram kollektivtrafiknämnden

Mkr	Externa intäkter	Interna intäkter	Personal-kostnader	Övriga externa om-kostnader	Avskrivningar	Interna kostnader	SUMMA NETTO-BUDGET
Kollektivtrafik	310,0	0	-15,9	-620,4	-1,4	-2,1	-329,8
Summa tjänstemannabudget	310,0	0	-15,9	-620,4	-1,4	-2,1	-329,8
Summa förtroendemannabudget			-1,3				-1,3
TOTAL	310,0	0	-17,2	-620,4	-1,4	-2,1	-331,1

Uppföljning, uppsiktsplikt och internkontroll

Uppföljning

Kollektivtrafiknämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet och ekonomiska ställning. I uppföljningsplanen anges vilka sakområden som nämnden särskilt ska följa under året genom fördjupade redovisningar.

Förslag till beslut ska utgå från rapportens slutsatser. Det kan exempelvis vara förslag på åtgärder för att kunna uppfylla upprättade mål eller utvecklingsområden. Om inga åtgärder behövs kan det räcka med att föreslå nämnden att lägga informationen till handlingarna.

I samtliga redovisningar ska ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet beaktas.

Uppföljning av privata utförare

Enligt "Program med likvärdiga mål och riktlinjer samt uppföljning och insyn för utförare av kommunal angelägenhet 2024–2026" (RS/620/2021) ska regionstyrelsen och nämnderna i sina planer redovisa hur uppföljning av privata utförare inom respektive nämnds och styrelses verksamhet ska genomföras.

Kollektivtrafiknämnden har avtal med andra att utföra uppdrag. Kontroll och uppföljning görs inom ramen för ägarskapet.

När det gäller kollektivtrafik upphandlas utförare för att bedriva trafiken.

Utförare	Uppföljning
Upphandlad allmän kollektivtrafik	Kontroll och uppföljning i enlighet med avtal
Upphandlad särskild kollektivtrafik	Kontroll och uppföljning i enlighet med avtal

Intern kontroll

Enligt reglemente för intern kontroll och styrning för Region Jämtland Härjedalen ska styrelsen och nämnderna årligen besluta om en internkontrollplan samt följa upp densamma två gånger per år.

Kollektivtrafiknämnden kommer att besluta om en internkontrollplan för 2026 vid sitt sammanträde i december 2025. Planen kommer att följas upp i maj och i oktober.

Sammanträdesplanering kollektivtrafiknämnden 2026

18 februari		
Återkommande ärenden	- Årsboks slut 2025 - Årsrapport Särskild kollektivtrafik (SÄK) 2025	Regional utvecklingsdirektör Områdeschef Kollektivtrafik
Uppföljning och fördjupning	- Fördjupning: Särskild kollektivtrafik (SÄK)	Områdeschef Kollektivtrafik
18 mars		
Gemensam planeringsdag		Ledamöter och ersättare i fullmäktige, styrelse och nämnder, revision och råd
1 april		
Återkommande ärenden		Regional utvecklingsdirektör
Uppföljning och fördjupning	- Fördjupning: Arbetsmiljö (inkl. medarbetarenkät)	Regional utvecklingsdirektör
20 maj		
Återkommande ärenden	- Tertialrapport - Investeringar 2027 - Planeringsförutsättningar 2027	Regional utvecklingsdirektör
Uppföljning och fördjupning	- Uppföljning av internkontrollplan - Uppföljning Trafikförsörjningsprogram (Uppföljning kollektivtrafik, inkl. rapport allmän kollektivtrafik 2025)	Regional utvecklingsdirektör Områdeschef Kollektivtrafik
10 juni		
Återkommande ärenden		
Uppföljning och fördjupning		
23 september		
Återkommande ärenden	- Delårsboks slut - Sammanträdesplan 2027	Regional utvecklingsdirektör
Uppföljning och fördjupning	- Fördjupning: Långsiktiga nyckeltal - Uppföljning av privata utförare (bolag och föreningar)	Regional utvecklingsdirektör
21 oktober		
Återkommande ärenden	- Plan med budget 2027	Regional utvecklingsdirektör
Uppföljning och fördjupning	- Fördjupning: Arbetsmiljö (vad har hänt sedan vårens fördjupning) - Fördjupning: Pågående verksamhet utifrån fattade beslut - Fördjupning: Samverkan med kommunerna - Uppföljning av internkontrollplan	Regional utvecklingsdirektör
16 december		
Återkommande ärenden	- Internkontrollplan 2027 - Trafikplan 2027 (T27)	Regional utvecklingsdirektör Områdeschef Kollektivtrafik
Uppföljning och fördjupning		